

Vrednost ameriškega dolarja najvišja v zadnjih 20 letih

Potem ko so centralni bankirji v ZDA po pričakovanjih že tretjič letos dvignili obrestne mere, so se delnice pocenile, vrednost ameriškega dolarja v primerjavi z ostalimi vodilnimi valutami pa je poskočila na nov vrh. Po zadnjih makroekonomskih kazalcih se Evropa sooča z nadaljevanjem upada gospodarske aktivnosti. Ob pomanjkanju pozitivnih novic se je slabše razpoloženje vlagateljev odrazilo tudi na padcih tečajev ključnih delniških indeksov.

v EUR	Donosnost v zadnjem tednu* (16. 9. 2022 – 23. 9. 2022)	Donosnost letos* (31. 12. 2021 – 23. 9. 2022)
Svet - MSCI World	-2,14%	-10,06%
ZDA - S&P 500	-1,69%	-8,05%
Evropa - DJ STOXX 600	-4,33%	-17,71%
Japonska -Topix	+0,99%	-9,23%
Trgi v razvoju - MSCI Emerging markets	-1,05%	-11,37%

* vključujoč bruto dividende, preračunano v EUR

Vir: Bloomberg.

Ameriška centralna banka (Fed) je v sredo zvišala ključno obrestno za 75 bazičnih točk, na raven med 3,0 in 3,25 odstotka. Dvig je bil pričakovan, ob tem pa je guverner Jerome Powell poudaril, da je Fed močno zavezan k vrnitvi inflacije na ciljno raven v višini 2 odstotkov ob hkratnem doseganju najvišje zaposlenosti na dolgi rok. Zadnji makroekonomski kazalniki kažejo na skromno rast porabe in proizvodnje v ZDA, medtem ko se je število delovnih mest močno povečalo, stopnja brezposelnosti pa je ostala nizka. Povišana inflacija po besedah guvernerja Fed-a odraža neravnovesja med ponudbo in povpraševanjem, ki so povezana s pandemijo, višjimi cenami hrane in energije ter širšimi pritiski na cene. Uradniki ameriške centralne banke napovedujejo, da bodo obrestne mere dosegle 4,4 % do konca tega leta in 4,6 % leta 2023. To pomeni, da bi lahko bil četrti zaporedni dvig za 75 bazičnih točk na mizi za naslednje srečanje v začetku novembra, približno teden dni pred vmesnimi volitvami v ZDA.

Potezi ameriške centralne banke sledijo številne druge centralne banke. Tako je denimo švicarska centralna banka (SNB) v četrtek zvišala obrestne mere za 75 bazičnih točk na 0,5 %, s čimer se je končalo obdobje negativnih obrestnih mer v Evropi. Švica je bila namreč zadnja evropska država s politiko negativnih obrestnih mer, na odločitve centralnih bankirjev pa je vplival podatek o inflaciji, ki je v preteklem mesecu dosegla 3,5 %, kar je v primerjavi z evroobmočjem (9,1 %) relativno nizka stopnja, za Švico pa je to najvišja raven v zadnjih treh desetletjih.

V preteklem tednu je vrednost ameriškega dolarja še naprej naraščala. Potem ko se je v zadnjem mesecu gibal okrog paritete z evrom, je v petek tečaj upadel na 0,9687 in tako je dolar na tedenski ravni v primerjavi z evrom pridobil 3,4 odstotka. Vrednost indeksa, ki meri moč ameriške valute v primerjavi s košarico drugih svetovnih valut razvitih držav, vključno z evrom, japonskim jenom in britanskim funtom, je dosegla 20-letni vrh.

Za vlagatelje na evropskem borznem parketu je bila pomembna objava o preliminarni oceni gospodarske aktivnosti evroobmočja. Vrednost anketnega indeksa proizvodne in storitvene aktivnosti (kompozitni indeks PMI) je septembra zdrsnila na 48,2, kar je najnižja vrednost v zadnjih 20 mesecih. Čeprav se zdi, da upad z avgustovske vrednosti 48,9 ni visok, pa je upošteva vrednosti zadnjih treh mesecev to najstrmejša stopnja padanja gospodarske aktivnosti evroobmočja od leta 2013, če izvzamemo obdobje zapor gospodarstev v času pandemije Covid-19. Poslabšanje uspešnosti poslovanja je glede na ankete moč zaznati tako v proizvodnem kot tudi storitvenem sektorju, pri čemer povpraševanje v obeh sektorjih pada zaradi naraščajočih življenjskih stroškov in vse večje zaskrbljenosti glede prihodnjih obetov. Naraščajoče cene energije so medtem še dodatno prispevale k stroškovni obremenitvi podjetij, omejena proizvodnja v nekaterih dejavnosti pa opozarja na tveganje ponovne pospešitve inflacijskih pritiskov. Izziv, s katerim se soočajo ključni odločevalci glede monetarne politike – da ukrotijo inflacijo in se hkrati izogonej trdemu pristanku za gospodarstva – postaja zato vse težji.

Opozorilo: Ta dokument je pripravila in izdala družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o., Tivolska ulica 48, Ljubljana, info@nlbskladi.si, ki je nadzorovana s strani Agencije za trg vrednostnih papirjev, Poljanski nasip 6, Ljubljana. Dokument je bil pripravljen izključno za boljše razumevanje finančnih instrumentov in delovanja trga kapitala in ne pomeni ponudbe oziroma povabila k ponudbi za nakup ali prodajo v dokumentu obravnavanih finančnih instrumentov oziroma kakršnihkoli drugih finančnih instrumentov, povezanih z obravnavanimi finančnimi instrumenti. Dokument prav tako ne predstavlja osebnega priporočila oziroma investicijskega svetovanja po 11. členu Zakona o trgu finančnih instrumentov (Ur.l. RS št. 77/2018 s spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju: ZTFI-1), saj ne upošteva investicijskih ciljev, finančne situacije in specifičnih potreb osebe, ki se je na kakršenkoli način seznanila z delom ali celotno vsebino tega dokumenta. Dokument prav tako ne pomeni naložbenega priporočila iz 20. člena Uredbe o zlorabi trga (Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga, v nadaljevanju: Uredba o zlorabi trga). Informacije so bile pridobljene na podlagi javno dostopnih podatkov, za katere avtor meni, da so verodostojne, vendar pa za njihovo natančnost in celovitost ne jamčimo. Informacije ne predstavljajo notranjih informacij po 7. členu Uredbe o zlorabi trga. Družba NLB Skladi ne prevzema odgovornosti za posledice odločitev, sprejetih na podlagi mnenj in informacij, ki jih vsebuje ta dokument. Omenjeni podatki v tem dokumentu ne pomenijo priporočila za nakup ali prodajo katerihkoli vrednostnih papirjev, finančnih naložb ali naložbenih skupin niti javne ponudbe vrednostnih papirjev, ampak le podatke in ocene, izdelane na podlagi javno dostopnih informacij, namenjene obveščanju zainteresiranih strank. Družba NLB Skladi je in bo sklepala posle z nekaterimi vrednostnimi papirji ali naložbenimi skupinami, ki so navedene v tem dokumentu, in z drugimi vrednostnimi papirji. V te vrednostne papirje in naložbene skupine nalagajo tudi investicijski skladi in portfelji strank gospodarjenja s finančnimi instrumenti, ki jih upravlja družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. Oseba, ki v tem dokumentu podaja mnenja in komentarje glede dogodkov na kapitalskih trgih (in/ali z njo povezane osebe), del osebnega premoženja neposredno ali posredno (prek investicijskih skladov) investira tudi v vrednostne papirje izdajateljev iz geografskih območij in/ali gospodarskih panog, v zvezi s katerimi podaja mnenja. Razmnoževanje prispevka, delno ali v celoti, brez izrecnega dovoljenja avtorja ni dovoljeno.